

spremljale v belo oblečene devojke z vencem in šopki v rokah, s solzami v očeh. Pevo so si zapeli pred hišo, v cerkvi, ob grobu. V imenu vseh se je od pokojnice poslovil tovariš Gangl. Zemlja je zbornela na belo krsto, Konec! —

Tam pri Sv. Roku počivajo vzgojevalci in učitelji naših očetov in vrstnikov: Palčič, Anžiček, Schönbrunn, Šturm. Sedaj se jim je navrstil grob učiteljice naših otrok — Marije Gabrščkové. Na njeni rani gomili leži venec, spleten iz bršljana in ovit z našim trobojnim trakom. In ta simbol govori, da se je tudi ona, kakor je bila mlada in skromna, borila za našo staro pravdo, ko je našemu naraščanju v nemala srca in polnila duše s krepostmi in silami; z vero, upanjem in ljubeznijo! In tako je stonila dovolj in vse, kar je mogla in morala. Vsaka minuta našega življenja mora biti izpolnjena z delom, posvečenim blaginji skupnosti. A v vsakomur naj pride plačilni dan, ko ga v nevzdržni pokoj zajamejo sile predrage zemlje domače!

Obrščan.

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Iz Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Delegata za delegacijsko zborovanje, ki se vrši dne 3. in 4. septembra t. l. v Ljubljani so prijavila nadalje nastopna društva: X. Učiteljsko društvo za Goriški okraj: 19. Ignacij Križman, nadučitelj — Dornberg — društveni predsednik; 20. Anton Možina, učitelj — Brje; 21. Franc Mrmolja, učitelj — Dobravlje; 22. Alojzij Urbančič, nadučitelj — Miren; namestniki: Franc Križman, nadučitelj — Sempas. Otilija Strelova, učiteljica — Smarje; Anton Musič, učitelj — Bukovica. XI. Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja: 23. Fran Stefančič, nadučitelj — Vel. Lašče, društveni predsednik; 24. Karel Puhar, učitelj — Ribnica; namestniki: Marija Einspielerjeva, učiteljica — Loški potok; Antonija Virkova, učiteljica — Ribnica. XII. Učiteljsko društvo za konjiški okraj: 25. Ferdo Bobič, nadučitelj — Stranice — društveni predsednik; 26. Minka Bezlaževa, učiteljica — Ziče; namestnica: Marija Pleškova, učiteljica — Cadram. XIII. Učiteljsko društvo za sodni okraj Vipava: 27. Herman Kmet, nadučitelj — Col; društveni predsednik; še en delegat in namestnik?

Vodstvo Zaveze.

Imenik svojih članov je poslalo: 30. Belokranjsko učiteljsko društvo — 10 članov. Kamniško učiteljsko društvo je prijavilo še 4 člane (skupaj 20 članov.) V zadnji številki »Učit. Tov.« smo objavili 1206 članov, danes pa 16, torej skupaj 1222 članov. Tri društva še niso poslala imenikov.

Vodstvo Zaveze.

Slovenska Šolska Matica. Zaradi vojnih razmer so se publikacije za leto 1916. in 1917. zakasnile; letos smo pa vendarle toliko napredovali, da izidejo publikacije skupaj za tri leta in sicer za leto 1916, 1917 in 1918. Izšlo bo V. Bežkovo celotno Ukoslovje, ki bo obsegalo bržkone nad 10 tiskanih pol. S to knjigo, za katero je med učiteljskimi in učiteljstvom že zdaj veliko zanimanje, bomo izpopolnili veliko verzel v slovenskem pedagoškem slovaru. Poleg Ukoslovja bo izšel tudi Letopis za tri leta s prav zanimivo in aktualno vsebino. S tem bo odbor poravnal zamudo, ki so mu jo provzročile vojne razmere, napram članom; težje mu jo bo pa poravnati napram sodelavcem in tiskarjem, zakaj v teku treh let mu ni prikopal niti toliko članarine, kakor pred vojno v enem letu. Moško učiteljstvo je v vojni službi, učiteljice se pa po večini ne zavedajo še svoje stanovske dolžnosti napram S. Š. M. So pač častne izjeme, ki so pa žal le preredke. Zato pozivljemo vse učiteljice in učitelje, ki še niso člani S. Š. M., da nemudoma pristopijo in pošljejo 4 K svojemu poverjeniku (poverjenici) ali pa kar naravnost na naslov S. Š. M. v Ljubljano.

Tudi nekateri poverjeniki še niso poravnali članarine in sicer v teh-le okrajih: 1. na Kranjskem: Črnomelj, Kamnik, Krško, Litija, Cerknica — Logatec — Lož, Idrija in Vipava. 2. na Štajerskem: Brežice, Gornji grad, Kozje, Marenbenk, Mariborska okolica, desni in levi Dravski breg, Ormož, Smarje, Šoštanj in Vransko. 3. na Goriškem: Gorica — mesto, Goriška okolica, Komen, Tolmin, Bovec, Cerkno in Kobarid. 4. v Istri: Koperski okraj in Kvarnerski otoki. 5. v Trstu: Trst — mesto (za deške, dekliške, srednje in trgovsko šolo), Trst za zgornjo okolico. 6. na Koroškem se je prijavil en sam član. Torej, le na delo!

Goriško.

Tolminsko učiteljsko društvo je zborovalo dne 29. junija t. l. v Tolminu. Predsednik tov. Rakovšček otvoril zborovanje, pozdravi navzoče ter navaja vzroke, zakaj ni zborovalo društvo skoro štiri leta. Nato živo slika, kako se nam je boriti za obstanek in poudarja, da je najprej skrbeti za izboljšanje naših plač in potem šele imeti skrb za ustanavljanje novih šol, zakaj plačilo za naš trud ni niti zdaleka zadostno. Vzrok naše mizerije so okrajni sondi, namesto deželne. Omeni, da nam je ravnokar nakazana enkratna državna podpora za l. 1917, ki pa je dospelja mnogo prepozno. O tej točki se odprla debata, in z večino se sprejme predlog tov. Ločniškarja, naj Zaveza pri kompetentnih oblastih poišče, kje in v kakšne svrhe je denar ležal, oziroma kurziral. Za l. 1918 se podeli podpora po novem ključu, ki ga predsednik prebere; zborovalci ga vzamejo na znanje. Glede premembe poslovnega reda se sklene, naj se ugotove člani društva, sestavi tozadevni imenik in odpošlje Zavezi. Čita se izjava glede preustrojitve naših šol. Tov. Mikuz, Podgornik, Albina Gerželjeva, Sivec in Ločniškar naj to proučijo, izvolijo izmed sebe poročevalca, ki naj pri prihodnjem zborovanju poroča o tem. Na vprašanje: »Kdo naj plačuje strokovnega tajnika pri Zavezi«, se sklene naj se pritrudi Ganglovemu predlogu. Do prihodnjega zborovanja je temeljito proučiti o prenosu šolskega zakona. V to svrhu se izvolijo tovariši Rakovšček, Fran Bogataj, Uršič in Olga Miklavčeva; ti naj določijo izmed sebe poročevalca. Na predlog tov. Faganela se naprosi okrajno glavarstvo, naj bo učiteljstvo deležno dvojne količine tega, kar nam nudijo aprovizacije. Prihodnje zborovanje se vrši v kratkem pri Sv. Luciji. Prešlo se je nato k volitvi novega izvršnega odbora: Ferdo Jelinčič, Andrej Sattler, Franc Sivec, Hubert Močnik, Marica Perinova; namestnika Franc Kašca in Julija Torkarjeva. Novi odbor se je sestavil tako-le: Predsednik Jelinčič, podpredsednik Sivec, tajnika M. Perinova, blagajnik Sattler, odbornik Močnik. Za delegata k delegacijskemu zborovanju Zaveze v Ljubljani se izvolita tov. Ločniškar in Julija Torkarjeva.

Kranjsko.

Okrajnim učiteljskim društvom na Kranjskem. Na zadnjem občnem zboru »Slovenskega deželnega učiteljskega društva« se je sklenilo, da mora vsako v naši »Zavezi« včlanjeno okrajno učiteljsko društvo plačati na leto Slovenskemu deželnemu učiteljskemu društvu od vsakega člana eno krono. Društvo mora plačevati vnanjim odborom kot potnik s sejem, zaradi regulacije plač bo treba poslati deputacijo na Dunaj, pa tudi drugih stroškov ima društvo obilo. Zato prosimo, da stori vsako okrajno učiteljsko društvo svojo organizacijsko dolžnost. Prosimo!

Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja je imelo po štiriletnem prekinjenju društvenega delovanja svoj redni občni zbor v Ribnici dne 15. t. m. Udeležba je bila za sedanje razmere še dovolj razveseljiva. Manjkalo je razven štirih, v vojni službi se nahajajočih, še šest članov. Zborovanje je otvoril predsednik Fr. Šefančič z daljšim govorom, v katerem je navedel vzroke, zaradi katerih nam gineva veselje do delovanja, poudarjal pomen organizacije, da bi brez te ne bili deležni niti državnega prispevka; niti deželni »prijobiljskov«, da bo treba proti neorganiziranim učiteljem in učiteljicam pa nastopi normalnih razmer po dogovorjenem načrtu postopati, ker so to naši parasi; da nas nesreča zasleduje, ker moramo sedeti na dveh stolcih, katerih, vsak se brani polne peze našega telesa. »A vendar pustimo — pravi konečno — še nadalje v svojih srcih cveteti lilije in rasti rožmarin, — komur ni že oboje ovelo — ter se vdajmo nadi, da se bo z novo politično orientacijo tudi nam odprla pot v obljubljeni deželo, kjer se sicer ne bosta cedila mleko in med, a kjer bomo vsaj rešeni nad nami visečega tuje meča, bomo na svoji zemlji svoj gospod in kjer bosta zopet prišla do stare veljave stari ribniški lonci in žlica. Predsednik poda nato tudi kratko tajniško in blagajniško poročilo. Slednje izkazuje 53 K 20 h gotovine v blagajni. Pregledovalca računov J. Brant in Antonija Virkova najdetta račune v popolnem redu. 7 društvenikov ima še za prejšnja leta vplačati na udnini po 4 K. Storitve to v kratkem! Pri tej točki se obenem določa način vplačevanja udnine po novem poslov. redu »Zaveze«. Doslej je vplačalo 6 društvenikov po 6 K in 2 društvenika po 12 K, katere znesek je odposlati »Zavezi«. V novi odbor, ki se je obenem takoj sestavil, so bili

izvoljeni: Šefančič, predsednik, Mar. Blahnova, njegova namestnica; Karel Puhar, tajnik; Antonija Virkova, blagajničarica; Pavla Pirkerjeva, odbornica. Delegatom se poleg predsednika določa Kar. Puhar. Namestnici sta: Marija Einspielerjeva in Antonija Virkova. O izjavi opozicije Flere-Hreščak-Pahor poroča tovariš J. Brant. Debate se udeležijo več tovarišev, posebno pa Mih. Vrbič. Končno se sprejmejo poročevalčevi predlogi: 1) Točka I. — IV. so vsled nove orientacije na političnem jugoslovanskem polju postale brezpomembne in torej brezpredmetne; b) odklanja tudi očitjanja, ki merijo na delovanje »Zaveze« vodstva v preteklosti; c) takisto ne more društvo pritrčiti očitjanju, da vodstvo ne neguje dovolj »Poponika«, ker je ta trditve glasom pojasnil v naših listih in dobljenih privatnih informacij neresnična; d) pridružuje pa se točkam pod VII. in jih toplo priporoča v uvaževanje. O nadaljnjem »Zavezinem« dopisu, ali naj se osnuje ali ne strokovno tajništvo, sprejme občni zbor predlog poročevalca Šefančiča: Društvo se izreče za ustanovitev tega mesta, toda še-le potem, ko bodo zavezini listi imeli trdno gnotno podlago in se bodo torej tozadevni stroški mogli kriti iz tekočih dohodkov »Zaveze«. Želji dež. učit. društva glede primerne prispevka za Krekov spomenik se z ozirom na premali blagaj. ostanek, ki se mora porabiti za interne društvene obveznosti, za letos ne more ugoditi. Ko je še tovariš M. Vrbič pri zadnji točki postavil dva predloga: a) naj učit. zastopnik v okraj. šol. svetu pri prihodnjem zborovanju poroča o svojem delovanju (kar zastopnik takoj obljubi) b) naj se skuša doseči ustanovitev aprovizacijskega oddelka, o katerega realizaciji se bode podrobneje razpravljalo pri društvenem sestanku pri Sv. Gregorju, dne 12. avgusta, je bilo zborovanje zaključeno z željo, da bi se na prihodnjem zborovanju mogli pozdraviti vednejšega čela in jasnejših oči. Videant consules...!

Štajersko.

Učiteljsko društvo za ormoški okraj zboruje v četrtek, dne 8. avgusta 1918 ob 9. dopoldne v šoli pri Sv. Miklavžu po nastopnem vzporedju:

1. Zapisnik zadnjega zborovanja.
2. Dopisi.
3. Razni referati v stanovskih zadevah v smislu sklepov zadnjega zborovanja.
4. Volitev delegatov za delegacijsko zborovanje Zveze.
5. Slučajnosti.

Po zborovanju izlet v okoliške vinograde.

Za prigrizek naj skrbi vsak udeležnik sam, pijača pa je oskrbljena. Vodstvo.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo zboruje v četrtek, dne 1. avgusta 1918 ob 10. dopoldne v Slov. Bistrici, in sicer v deški okoliški šoli ob nastopnem vzporedju: 1. Zapisnik o zadnjih zborovanjih. 2. Dopisi. 3. Strokovno tajništvo »Zaveze« in stališče uč. društva k »Izjavi« opozicije in napram vodstvu »Zaveze«. 4. Aktualno predavanje. 5. Volitev delegatov za »Zavezino« delegacijsko zborovanje. 6. Slučajnosti. Polnoštevilne udeležbe se nadeja odbor.

Učiteljsko društvo za pol. okraj Ljutomer zboruje v četrtek, dne 8. avgusta ob 10. uri dopoldne pri Sv. Juriju. Na dnevnem redu je razven navadnih točk razgovor o Ganglovem in Flepetovem načrtu stal. tajništva pri Zavezi ter predavanje o »Pedagoški ekonomiji« (Tomažič).

Kranjske vesti.

—r— Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Logatcu, dne 10. julija 1918, tom rešilo: učitelju Stanku Legatu v Dol. Logatcu se je podelil dopust; na zasičnih šolah Vrh pri Sv. treh kraljih in Zavrtaec Od zadnje seje se je predsedstvenim pose je zvišala remuneracija za ponk na 800 kron; učiteljici Mariji Krannerjevi se je podelil dopust do konca šol. leta; na ljud. šoli v Cerknici se je namestila kot suplentka učit. Marija Gröbnerjeva. Rešilo se prošnje učiteljskih učnih moči za pripoznanje starostnih doklad, in sicer: Leopoldu Hladniku, nadučitelju v Zireh, se prizna I. starostna dokl. od 1. decembra 1917; Frančiški Zupančičevi učiteljici v Medvedjem brdu I. starostna doklada od 1. decembra 1918; Henriki Kosovi, učiteljici v Črnomlju I. st. dokl. od 1. julija 1917; Ani Prudičevi, učiteljici v Cerknici, I. st. dokl. od 1. maja 1918; Mariji Krannerjevi, učiteljici v Igavasi, I. st. d. od 1. aprila 1918; Leopoldu Bählerju, učitelju v Grahovem, I. st. d. od 1. julija 1917; Mariji Šrnkovi, učiteljici v Grahovem I. st. dokl. od 1. julija 1917, Mariji Jelenčevi,

učiteljici v Godoviču 2. st. dokl. od 1. decembra 1917. Določijo se nagrade za poučevanje kmetstva na ljud. šolah v šol. letu 1917/1918. Okrajni šolski nadzornik predloži inšpekcijske poročila posameznih šol v tek. šol. letu. Sestavijo se kompetentne tabele za razpisana učna mesta, in sicer za naduč. mesto na Vojskem (1 prosilec) in za učiteljska mesta v Babnem polju (1 pros.), v Grahovem (2 pros.), Lečinah (1 pros.), Dol. Logatcu (15 prosilk), na Gor. Jezeru (1 pros.), Blokah (1 pros.) in Vojskem (1 pros.). Gor. Logatec, dne 19. julija 1918. — Leop. Punčuh.

Štajerske vesti.

—š— Za »Učiteljski vojni podporni sklad« so darovali sledeči člani konjiškega učiteljskega društva: Za leto 1917 Ferdo Bobič K 7.50, Franc Golež K 10, Kerhlanke K 6, Lovro Serajnik K 2. Za leto 1918: Anton Brumen K 10.50, Pleško Marija K 4, Janko Časl K 10, Ivan Womer K 10, Franc Golež K 14.

Splošni vestnik.

Kurent. V Ljubljani se je ustanovil konzorcij, ki bo izdal humoristično satiričen list »Kurent«. List bo izhajal po dvakrat na mesec. Prva številka izide že koncem tega meseca. Kurentu se je posrečilo pridobiti mnogo odličnih sodelavnikov, tako humorističnih pisateljev kot satiričnih risarjev in karikaturistov, tako se bo list lahko uspešno kosal glede vsebine in slik z najboljšimi podobnimi edicijami drugih narodov. Ker se bo zaradi pomanjkanja papirja določila naklada po številu naročnikov, prosimo vse, ki nameravajo »Kurenta« naročiti, da store to takoj. Naročnina znaša do konca tekočega leta 10 K ter se pošilja upravi »Kurenta« v Ljubljani, Stari trg 19. Zvezna tiskarna. Rokopise sprejema uredništvo »Kurenta«, Križevniška ulica 9.

Konzorcij »Kurenta« je izdal humoristični almanah, »Kurentov album«, ki vsebuje 18 originalnih risb Gasparija, Podrekarja in Smrekarja ter šaljive literarne prispevke znanih slovenskih pisateljev.

Album stane 4 K 20 vin., ter se dobi v vseh slovenskih knjigarnah in pri upravi »Kurenta«.

Književnost.

Jeka od Osijeka. Hrvatski zabavnik Ekalendar za god. 1918. Marijivi in za slovonski Osijek zaslužni tamošnji »Klub hrvatskih književnikov«, ki mu tajnikuje agilni učitelj R. Fr. Magjer, je začel pod navedenim imenom izdajati koledar. Letošnji letnik ima poleg koledarskega dela in osijekškega shematizma 170 strani poučnih člankov in »beletristike«. Smer koledarja je žal hrvatsko-separatistična oz. »frankovačka«.

Pojasnilo. V 15. števil. let. »Učit. Tov.«, je citati v »Listnici uredništva« sledeče: »Tudi nam je znano, da je Zveza slov. učiteljev in učiteljic na Štajerskem določila na delegacijskem zborovanju o veliki noči v Celju posebnega poročevalca za štajerske šolske vesti in novosti, toda ta poročevalec, ki nam je prej večkrat kaj pisal, nam še ni poslal od tedaj nobenega zloga«. V tem sporočilu »Tov.« uredništva tiči nekaj pomote. »Zveza« je na delegacijskem zborovanju o Veliki noči v Celju res določila mene za posebnega poročevalca za vesti, ki izhajajo iz »Lehrerbunda« za vse štajersko učiteljstvo, nikakor pa ne za »štajerske šolske vesti in novosti« sploh. Namen je bil namreč ta, da bi slovensko štajersko učiteljstvo ne bilo primorano citati teh vesti le v »Pädagogische« ter v to svrhu ta list naročiti. Vodstvo »Zveze« se je tudi takoj obniti na vodstvo »Lehrerbunda« v tem smislu, a vse, kar sem dozdaj od tega dobil, je bil poziv na sodelovanje pri 8. vojnem posojilu (ta poziv sem prejel celo ekspresno!), drugačne vesti pa niti ene in je torej tudi nisem mogel poslati »Tovarišu«. Da bi pa prevajal le iz »Pädagogische« — ki je niti nimam — menda ni bilo zamišljeno od »Zvezine« delegacije. Po lastnem nagibu sem nekatere važnejše vesti posnel tudi iz »Naredbenega lista« in iz »Tagesposte«, kar je »Tovariš« tudi priobčil; pravi namen takega potrebnega poročanja se pa doseže le, če se na vse plati lahko izvede delegacijin sklep. — Kar se pa tiče onega »prej večkrat kaj pisal itd.«, ve pa tudi »Tov.« sl. uredništvo, da to ravno niso bile »vesti in novosti«, kakor tudi, da nisem odrekel »nobenega zloga«, kadar je bilo potrebno in — če sem utegnil.

Pavel Flere.